

๔๒

วิ จู ร บั ณ ทิ ต บ่ า เ พิ้ ญ สั จ จ บ า ร มี (๒)

ชีวิตนี้น้อยนัก หมู่สัตว์ย่อมตาย แม้ภายใน ๑๐๐ ปี
ถ้าแม่สัตว์เป็นอยู่เกิน ๑๐๐ ปีไปไซ้ สัตว์นั้นก็ต้องตายเพราะ
ชราโดยแท้

วิทยุบันทึก บำเพ็ญสังฆารมย์ (๒)

๓๓๒

การได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เป็นสิ่งที่ได้มาโดยยากยิ่ง เพราะเป็นโอกาสเดียวที่สามารถสังสมบุญกุศลได้เต็มที่ และสามารถลิขิตชีวิตในสังสารวัฏให้เป็นไปตามที่ต้องการ จะไปอบายก็ได้ ไปสวรรค์ก็ได้ หรือไปนิพพานก็ได้ เริ่มต้นกันที่กายมนุษย์นี้ คนส่วนใหญ่มักใช้ชีวิตให้หมดไปโดยไม่ได้เพิ่มเติมบุญกุศลให้กับตนเอง ยังชะล่าใจ ประหนึ่งว่า จะมีอายุเป็นร้อยเป็นพันปี แต่บัณฑิตนักปราชญ์กลับเร่งรีบสร้างความดี สังสมบุญกุศลให้เต็มเปี่ยม เพราะรู้คุณค่าของชีวิตและเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดในกายมนุษย์นี้ ฉะนั้นพวกเราต้องใช้ชีวิตให้คุ้มค่า ต้องเร่งสร้างบารมีให้เต็มที่ เพื่อแข่งกับเวลาของชีวิตที่เหลือน้อยลงไปทุกที

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท ว่า

“อปปี วต ชีวิตํ อิทํ โอรํ วสุสสตปิ มียุยติ
สเจปิ อติจุจ ชีวิติ อถ โข โส ชรสापิ มียุยติ

ชีวิตนี้น้อยนัก หมู่สัตว์ย่อมตาย แม้ภายใน ๑๐๐ ปี
ถ้าแม้สัตว์เป็นอยู่เกิน ๑๐๐ ปีไปไซ้ สัตว์นั้นก็ต้องตาย
เพราะชราโดยแท้”

อายุเฉลี่ยของมนุษย์ในสมัยพุทธกาลประมาณ ๑๐๐ ปี
บุคคลใดมีอายุเกินกว่านั้น ถือเป็นผู้มีอายุยืน แต่ถึงกระนั้น

วิสุทธิกษัตริย์ บำเพ็ญสังฆารามิ (๒)

๓๓๓

เวลาแค่นี้ก็ไม่สามารถทำอะไรได้มาก เพราะวันคืนสั้นนัก และนับวันสังขารมีแต่จะเสื่อมลงไป เนื่องจากถูกความชรา คุกคามนำความเสื่อมโทรมมาให้ ทั้งพลกำลัง เรี่ยวแรง ความคิด ความจำและสติปัญญาก็ถดถอย จะลุกจะนั่งก็ลำบาก สุดท้ายได้แต่รอวันเดินทางไกลไปสู่ปรโลก

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนให้เราหมั่นเจริญมรณานุสติ จะได้ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต ทรงตอกย้ำบ่อยๆ ว่า ให้ละจากบาปอกุศลทั้งปวง ให้ชวนชวายเป็นสุขทุกชนิด เพื่อจะได้เป็นเสบียงบุญในการเดินทางข้ามสังสารวัฏ และหมั่นทำให้บริสุทธิ์ผ่องใสเสมอ ละโลกแล้ว จะได้ไปสู่สุคติภูมิ

*ครั้งนี้ เราจะมาศึกษาเรื่องราวการสร้างบารมีของพระบรมโพธิสัตว์ต่อจากครั้งก่อน เมื่อปุณณกัษณะได้รับอนุญาตจากท้าวเวสสุวรรณแล้ว ก็รีบเหาะไป หมายถึงจับตัวพระโพธิสัตว์ให้ได้ คิดว่า ท่านเป็นผู้มีบุญมาก มีปัญญา มีบารมีมาก คงไม่อาจจับตัวได้ง่ายๆ จึงควมม้าเหาะตรงมาที่เขาวิปุลบรรพตก่อน เพื่อไปเอาดวงแก้วมณี เป็นแก้วมณีชั้นเลิศที่มีอานุภาพมาก สามารถบันดาลความสำเร็จให้ได้ตั้งใจทุกประการ ปุณณกัษณะได้เหาะ

วิชรบัณฑิต บำเพ็ญสัจจบารมี (๒)

๓๗๔

ขึ้นไปหยิบดวงแก้วมา โดยไม่เกรงกลัวยักษ์ผู้เป็นเจ้าหน้าที่ ซึ่งคอยอารักขาอยู่ เพราะปณณกยักษ์มีศักดิ์ใหญ่กว่า มีอำนาจมากกว่า เมื่อได้แก้วมณีมาแล้ว ก็รีบควมม้ามุ่งหน้าสู่นครอินทปัตต์ทันที

ปณณกยักษ์ลงจากหลังม้าแล้วเข้าสู่สภาแห่งชาวกรุงรัฐ ประกาศทำทนายพระราชา ๑๐๑ พระองค์ ที่กำลังประชุมพร้อมเพรียงกันอยู่ ณ ที่นั้นว่า “แก้วมณีดวงนี้ มีอำนาจมาก สามารถนำทรัพย์สมบัติมาให้ได้ตั้งใจปรารถนา ถ้าใครสามารถชนะการเล่นสกาได้ ก็จะได้ม้าอาชาไนยตัวนี้ และแก้วมณีดวงนี้ไปครอบครอง” พระเจ้าธัญชัยทรงสดับแล้ว จึงตรัสว่า “ดูก่อนพ่อมานพ แก้วมณีดวงเดียวจักทำอะไรได้ ม้าอาชาไนยตัวเดียวจักทำอะไรได้ ดวงแก้วของพระราชาก็มีมากมาย ม้าอาชาไนยมีกำลังรวดเร็วดุจลมพัด สิ่งเหล่านี้ก็มีใช่ว่าจะไม่มี”

ยักษ์ฟังเช่นนั้น จึงกราบทูลว่า “ข้าแต่มหाराชเจ้า ม้าของข้าพเจ้าตัวเดียวมีอำนาจยิ่งกว่าม้านับ ๑,๐๐๐ ตัว แก้วมณีของข้าพเจ้าดวงเดียวมีคุณค่ามากกว่าแก้วมณีนับ ๑,๐๐๐ ดวง ม้าทั้งชมพูทวีปไม่อาจเทียบกับม้าของข้าพเจ้าได้ ขอพระองค์ทอดพระเนตรก่อนเถิด” ยักษ์ควมม้ากระโจนขึ้นไปบนกำแพงเมืองที่กว้าง ๗ โยชน์ เหาะเหินรวดเร็วราวสายฟ้าแลบ จนพระราชาทูกพระองค์มองแทบไม่ทัน เห็นแต่ผ้าแดงที่คาดพุงเท่านั้น

วิทยุบัณฑิต บำเพ็ญสังฆารมย์ (๒)

๓๗๕

กำลังเวียนประทักษิณรอบเมือง

จากนั้น ยักษ์สั่งให้ม้าวิ่งบนผิวน้ำในสระโบกขรณี ม้าวิ่งไปโดยปลายกีบไม่เปียกน้ำ จากนั้น ให้ม้าวิ่งควบไปบนใบบัวเพียงยักษ์ปรบมือครั้งหนึ่งแล้วเหยียดมือออก ม้าก็วิ่งผ่านไปโดยใบบัวไม่ช้ำ และวิ่งผ่านมาหยุดอยู่ที่ฝ่ามือ ต่อหน้าพระราชาทั้งหลายทันที พระราชาเห็นเช่นนั้น พวกเขารื่นชมอานุภาพของม้าแก้วอาชาไนยยิ่งนัก

ต่อมาปุลณกยักษ์ทูลเชิญพระราชาทั้งหลาย ให้ทอดพระเนตรอานุภาพของแก้วมณี ยักษ์ตั้งแก้วมณีไว้ท่ามกลางสมาคมของพระราชา ให้พระราชาทอดพระเนตรแก้วมณีที่สว่างไสวนั้น ทุกพระองค์ทรงเห็นภาพปรากฏในแก้วมณีเป็นภูเขাপ่าไม้สัตว์ป่านานาชนิด ซึ่งเป็นภาพเคลื่อนไหวมีชีวิตชีวา มีพญานาค พญาครุฑ กิณนร กิณนรี เห็นชีวิตความเป็นไปในป่าหิมพานต์ ราวกับกำลังเข้าไปเที่ยวชมป่าหิมพานต์ ที่เต็มไปด้วยฝูงนกนานาชนิด ฝูงหงส์ นกกระเรียน นกยูง และสัตว์ป่าหิมพานต์ชนิดต่างๆ ทุกพระองค์ต่างเห็นภาพ และได้สดับเสียงด้วย

ยิ่งทอดพระเนตรแก้วมณีไปนานเท่าไร ก็ยิ่งอยากได้แก้วมณีนั้น เพราะเห็นถึงความอัศจรรย์ ครั้นมองต่อไปก็เห็นบุพผิเทพทวิป อมรโคยานทวิป อุตตรกुरुทวิป และชมพูทวิป

วิชรบัณฑิต บำเพ็ญสัจจการมี (๒)

๓๗๖

ทั้งหมด เห็นการโคจรของดวงดาวนักษัตร พระจันทร์ พระอาทิตย์ที่เวียนรอบเขาสีเนรุ เห็นตั้งแต่เชิงเขาไปถึงยอดเขา พระสุเมรุ เห็นไปถึงท้าวมหาราชทั้ง ๔ ประดุจเชื่อมมนุษย์และ สวรรค์ให้มาอยู่ใกล้กัน จากนั้นเห็นสวนสวรรค์ในชั้นดาวดึงส์ คือปารุสกว้น จิตรลดาวัน มิสลกว้นและนันทวัน ทั้งเวชยันต-ปราสาทและสุทธรรมาเทวสภา ต้นปาริฉัตรที่กำลังมีดอกแย้มบาน

พระราชาทูกพระองค์ทรงเพลิดเพลินกับการทอด-พระเนตรสวรรค์เสมือนกับเสด็จไปทอดพระเนตรด้วยพระองค์เอง ยักษ์รู้ว่าพระราชาท่าจะมีพระประสงค์ในแก้วมณี จึงทำพนันว่า ถ้าหากพระราชาทรงองค์ใดทรงเล่นสกาชนะ จะได้แก้วมณีนี้ไป แต่หากแพ้ต้องทำตามเงื่อนไขของตน และเป็นที่รู้กันว่า พระ-ราชาของบุโรหิตโพธิสัตว์ทรงเล่นสกาเก่งที่สุด เพราะฉะนั้นคู่ที่ เหมาะสมที่สุด คือพระเจ้าอนันตชัยผู้เป็นพระราชาทองพระโพธิ-สัตว์กับปุลณกยักษ์นั่นเอง

พระเจ้าอนันตชัยตรัสอย่างมั่นใจว่า “เดิมพันในครั้งนี้ ยกเว้นตัวเรากับเศวตฉัตรและพระมเหสีเท่านั้น สิ่งอื่นนอกนั้น เรายกให้ได้หมด” ยักษ์ตกลงตามนั้น แล้วเริ่มเล่นสกากันทันที โดยมีพระราช ๑๐๑ พระองค์ เป็นหลักขีพยาน เจ้าพนักงานยก กระดานสกาที่ทำด้วยเงิน และลูกบาศก์ที่ทำด้วยทองมาตั้ง ตรงกลาง พระราชาให้ยักษ์ทอดสกาก่อน แต่ยักษ์ทูลให้พระ-

วิชรบัณฑิต ปาเพญสังขารมี (๒)

๓๓๓

ราชาทอດก่อน

เมื่อเริ่มเล่น พระราชาทรงพลิกสภาซึ่งมีลักษณะเป็นลูกบาศก์ โยนขึ้นไปในอากาศ แต่ด้วยอานุภาพของยักษ์ลูกบาศก์จึงไม่เป็นไปตามที่ทรงประสงค์ พระราชาผู้เก่งกาจในการเล่นสกา รับประทานไว้กลางอากาศ แล้วจับโยนขึ้นไปใหม่ แม้ครั้งที่ ๒ ก็ทำท่าจะปราชัยอีก จึงทรงรับประทานไว้แล้วโยนขึ้นไปใหม่ ในครั้งที่ ๓ นั้น พระราชาจะทำสำเร็จหรือไม่ เราจะมารับฟังในตอนต่อไป

สิ่งที่น่าสนใจในเรื่องนี้คือ ดวงแก้วมณีที่เป็นประดุกแก้วสารพัดนึก ที่ทำให้เห็นถึงภาพความเป็นอยู่ในภพภูมิที่ละเอียดประณีตกว่าโลกมนุษย์เรานี้ อีกทั้งยังยืนยันว่า สิ่งลึกลับอื่นๆ เช่น ปาหิมพานต์และสวรรณนั้น มีอยู่จริง เราจะได้เร่งทำความดี เพื่อจะได้มีสุคติโลกสวรรค์เป็นที่ไป

อีกประการหนึ่ง การเล่นพนันนั้น เป็นสิ่งที่ไม่ควร เพราะผู้แพ้ย่อมเสียทรัพย์ ผู้ชนะย่อมก่อเวร ไม่ดีทั้งสองฝ่าย และยังเป็นปากทางไปสู่ความเสื่อม คนโบราณให้ข้อคิดสอนใจไว้ว่า โจรปล้นบ้าน ๗ ครั้ง ยังไม่เท่าไฟไหม้บ้านครั้งเดียว ไฟไหม้บ้าน ๗ ครั้ง ยังไม่เท่าเล่นพนันเสียเพียงครั้งเดียว เพราะฉะนั้นดีที่สุดอย่าไปเล่น ที่เล่นก็ให้เลิก ให้ห่างไกลจากอบายมุขทุกชนิด มุ่งทำชีวิตให้มีคุณค่า ด้วยการสั่งสมบุญบารมีกันดีกว่า